

**«Марія Приймаченко –
українська народна художниця»**

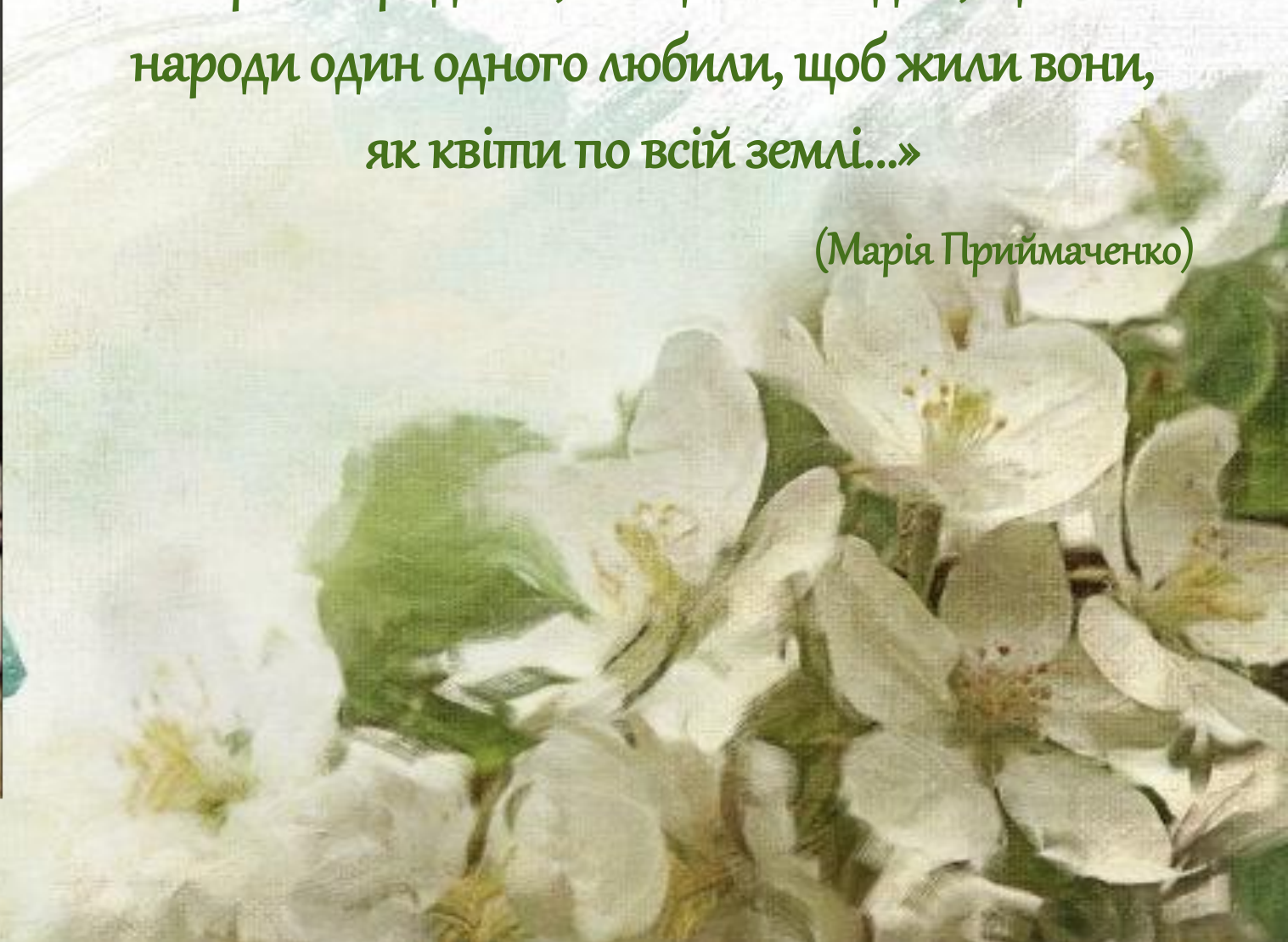
(до 115-річчя від дня народження Марії Приймаченко)

«Роблю сонячні квіти тому, що людей люблю,
пворю на радість, на щастя людям, щоб всі
народи один одного любили, щоб жили вони,
як квіти по всій землі...»

(Марія Приймаченко)

Народилася
Марія Оксентіївна
12 січня 1909 року в селі
Болотня на Київщині в
сім'ї мистецьки
обдарованих людей.
Її батько був псаломником,
створював дворові
огорожі. Мати славилася
майстерністю вишивання,
чого навчилася і сама
Марія, яка носила
власноруч вишиті
сорочки. Крім живопису і
вишивання, захоплювалася
також керамікою,
ілюстрацією

Вперше малярство
зацікавило Марію у
8 років, коли вона пасла
гусей і на піску
намалювала квіти,
після чого перенесла їх
на стіни своєї хати.
Слава і популярність
після цього до
Марії Приймаченко
прийшла – але в межах
свого села. Відподі їй
навіть не раз
запрошували
розмалювати чужі
хати

Ще у дитячих роках
маленька Марія захворіла
на поліомієліт, який мучив
її болем і змушував все
життя пересуватися за
допомогою милиць або
палиці. Це і стало
причиною замкнутого
характеру та
мовчазливості, а разом із
тим розвитку надзвичайної
уяви художниці. На жаль,
професійної освіти,
зважаючи на хворобу, Марія
отримати не могла, тому й
обмежилася лише трьома
класами школи

У 1935 року, талановиту дівчину поміпила київська художниця Тетяна Флеру, коли збирала взірці для виставки народного мистецтва. Завдяки її діяльності і старанню наступного 1936 року Марію запросили до експериментальних майстерень при Київському державному музеї. Саме у цей період створюються її роботи пізньої серії «Звірі у Болотні» (1935-1941 рр.)

Марія Приймаченко = Maria Prijmatchenko :
Кн.1 / за ред. М. Маричевського. - Київ :
Софія, 2004. - 103, [1] с. - (Серія "Наш час -
наш простір")

Картини

Марії Приймаченко

попрапляють на Українську республіканську виставку, на якій вона отримує відзнаку першого ступеня. У 1937 році птахи і звірі Приймаченко вражали навіть відвідувачів

Першої міжнародної виставки у Парижі. На ній художниця отримала золоту медаль. Захоплюються її

творами відомі світові митці. Пабло Пікассо

називав її твори

"Прекрасними роботами геніальної жінки"

Життя налагоджується,
Марія Приймаченко зустрічає свого
коханого , односельця Василя Маринчука.

Друга світова війна позбавила Марію
чоловіка: він так і не побачив свого сина
Федора, а вона до кінця днів берегла йому
вірність. Загибель коханого стала
страшним ударом, який відібрав бажання і
натхнення займатися пвворчістю.

До того ж Примаченко залишилася з
маленьким сином і старими батьками в
напівзруйнованому будинку.

Після цієї трагедії художниця довго не
береться за пензель. Але минає час і
мистецтво знову взялося заліковувати
біль Марії

Малюючи картину за картиною, геніальна художниця створила власний мистецький стиль, в межах якого нескінченні варіанти декоративних, орнаментальних, жанрових і пейзажних композицій з квітами, птахами та звірами.

на зміну білому плу пворів 1930-х років у 1960-ті роки прийшло кольорове. Від легкої акварелі ранніх робіт вона переходить до густої, насиченої гуаші. Коли малювала картини, фарби не змішувала. Малювала купленими пензликами, але часто робила їх власноруч із котячої шерсті

Вже у 1959 році
Марія Приймаченко стає
членом Спілки художників. Такий
знак уваги від влади не міг знову
не нагадати про творчість
Приймаченко – з'являють нові
публікації, виставки й нагороди.

Але найважливіше –
Марія може збудувати цегляний
будинок, який був їй так
потрібний. Людина високого
потребувала дуже земних речей.

Разом із тим у цей період
з'являються нові серії малюнків
«Людам на радість»

- ❖ 1960 р. - Марія Приймаченко нагороджена орденом "Знак пошани". Художниця у цей час (1960- 1965 роки) натхненно працює над новим циклом – "Людам на радість". Саме за цей цикл їй присвоєно звання лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка у 1966 році.
- ❖ 1970 р. - одержала звання заслуженого діяча мистецтв УРСР.
- ❖ 1998 р. Марії Приймаченко було присвоєно титул народної художниці

Шедеври українського живопису = Masterpieces of Ukrainian painting : альбом : українське малярство останнього тисячоліття / [авт-упоряд. Д. Горбачов]. - Київ : Мистецтво, 2008. - 602, [6] с. : іл.

Марія Приймаченко
створила цикл робіт,
присвячених трагедії
Чорнобиля, її село
входило у
зо-кілометрову зону,
що не могло залишити
художницю осторонь.
Їй радили покинути
село, але вона з сином
лишилася.
І намалювала
картину, на якій
корова в бахілах їсть
отруєну радіацією
траву

За роки напхненної праці класик сучасного українського народного малярства Марія Примаченко створила сотні художніх робіт, які сьогодні оцінюють у десятки тисяч доларів. До того ж вона створила власний напрямок, свою школу-студію оригінального декоративного малюнка, в яку запрошувала талановитих дітей з рідної Болотні

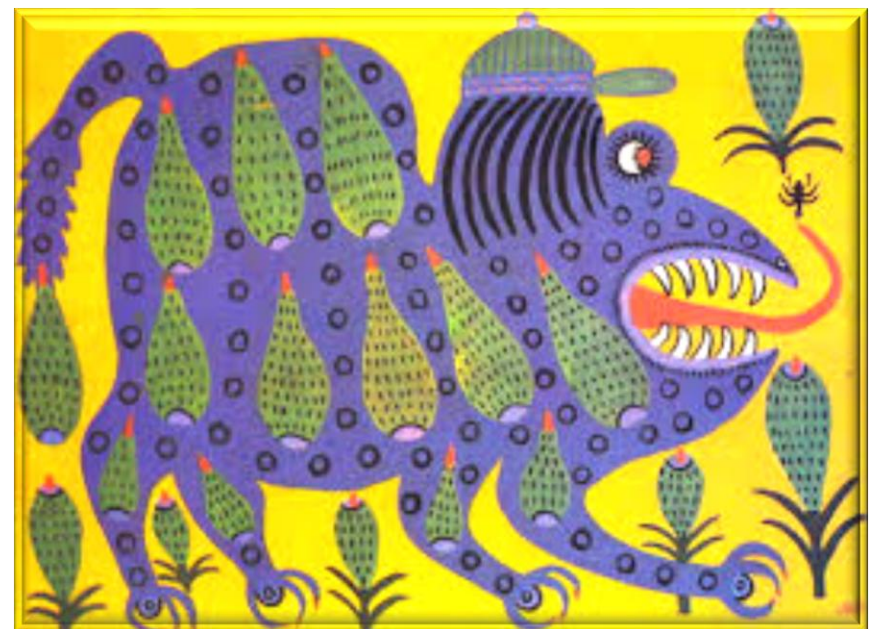

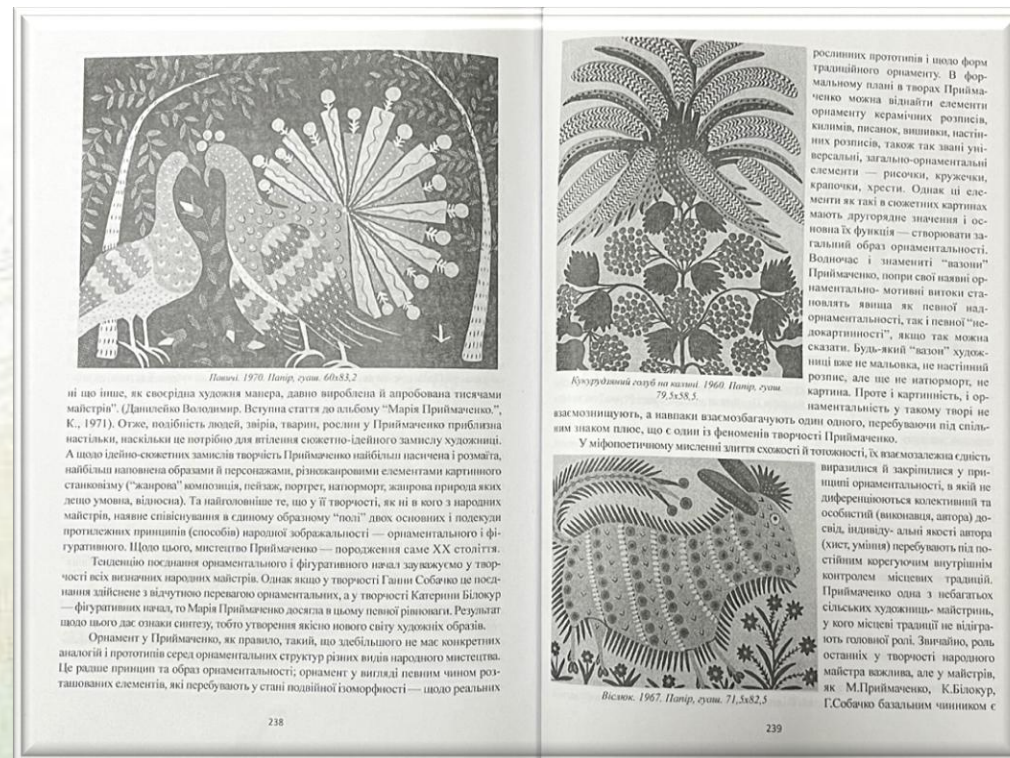
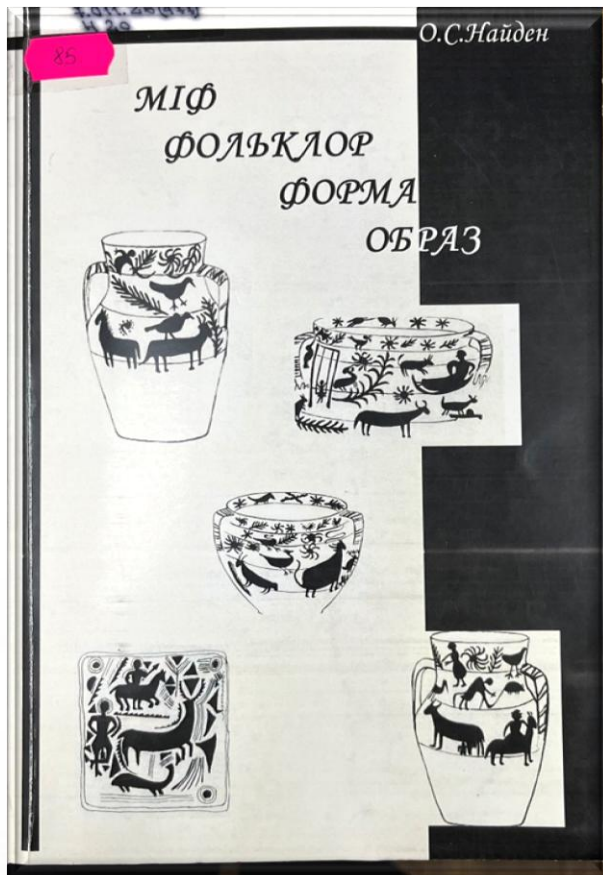

На картинах Марії зображені звірі, образи фантасптичних чудовиськ та птахів, язичницькі, космічні мотиви та природа, яка надихала її на пвворчість, будши джерелом ідей.

За словами дослідників пвворчості Примаченко, художниця поєднала малюнок та живопис, а її роботи можна умовно поділити на сюжетні, знакові та ритміко-орнаментальні.

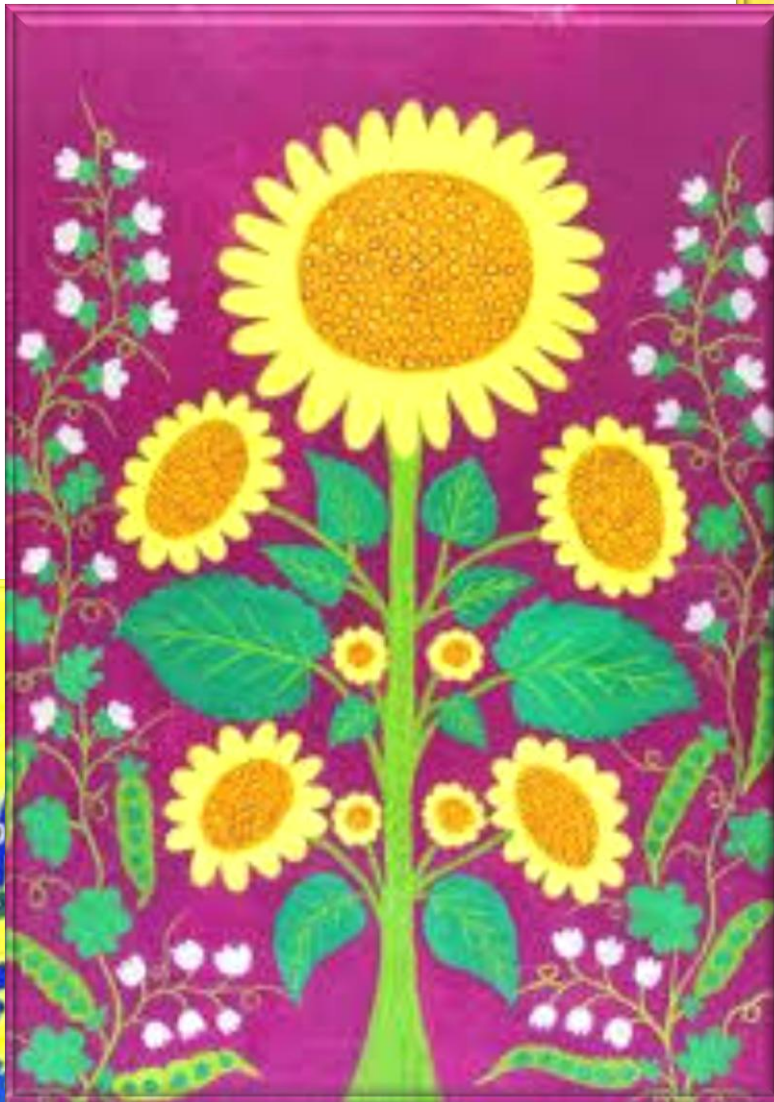
Тематика картин українки обертається навколо боротьби добра і зла. До прикладу, добрі птахи й звірі зображувалися яскравими, осяяні фарбами, а злі - темними, приглушеними

Найден, О. С. Міф. Фольклор. Форма. Образ : [український фольклор у народному мистецтві та творчості українських письменників] / О. С. Найден. - Київ : [б. в.], 2017. - 314, [1] с. : іл. - Бібліогр.: в підрядкових примітках.

Марія Приймаченко жила дуже скромно. Майже бідувала. Свої картини ніколи не продавала, лише дарувала. Зараз її роботи користуються великим попитом. За ними полюють колекціонери.

Мисткиня намалювала понад 800 картин, 650 з них зберігається в Київському музеї українського народного декоративного мистецтва

Вісім років Марія Оксентіївна була прикута до свого ліжка. Художниця малювала, складала свої підписи, приймала гостей з усього світу, цікавилася новинами, навчала і багато згадувала.

Померла геніальна художниця на 89 році життя, відійшла від нас невтомна трудівниця української культури 18 серпня 1997 року в Києві.

Похована в с.Болотня.

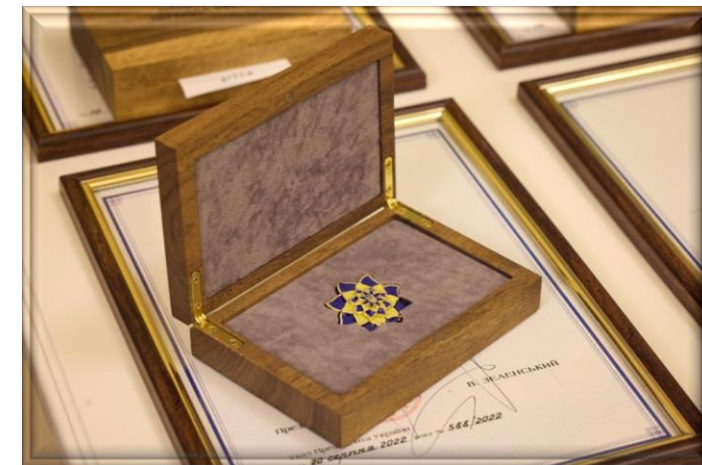
Художниця майже не виїжджала з рідного села, а до неї часто приїздили шанувальники її таланту. Можливо це справжнє диво, але особистість Марії Приймаченко, простої селянки і водночас талановитої художниці, та її мистецтво приплекали до себе багатьох видатних особистостей

2022 року у світі стався справжній бум на творчість української художниці Марії Примаченко: роботи мисткині стали частиною головної програми Венеційської бієнале, а про її творчість написали головні медіа світу, від *The Guardian* до *The Times*. Але, на жаль, сприяли цій хвилі зацікавленості прагічні обставини: повномасштабна війна в Україні. Унікальні картини всесвітньо відомої художниці Марії Примаченко під час пожежі в історико-краєзнавчому музеї в м. Іванкові врятували працівники музею разом з місцевими. В цьому населеному пункті привали завзяті бої.

5 травня 2022 року картину Марії Приймаченко під назвою «Квіти вирости коло четвертого блока» продали на благодійному аукціоні майже за 15 мільйонів гривень, які були передані на потреби Збройних Сил України

Наприкінці серпня 2022 року Марію Приймаченко посмертно нагородили відзнакою “Національна легенда України”.

Велика українка. Національна легенда українського живопису Марія Оксентіївна Приймаченко, зазначив Президент України Володимир Зеленський

Створено відділом комплектування та
наукової обробки документів бібліотеки
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини

Січень, 2024

Дякуємо за перегляд